

THẦY LÊ ĐĂNG KHƯƠNG CHIA SẺ TÀI LIỆU

HỢP CHẤT KHÁC CHỨA NITƠ
ĐÁP ÁN VÀ HƯỚNG DẪN GIẢI

Truy cập <http://hocsieutoc.vn/> để nhận tài liệu miễn phí và học thử khóa học của thầy

Câu 1: Cho hợp chất X có công thức phân tử $C_2H_8O_3N_2$ tác dụng với dung dịch KOH đun nóng thu được chất khí làm xanh quỳ tím ẩm và muối Y. Khối lượng phân tử (theo đvC) của Y là

- A. 85.   B. 101.   C. 45.   D. 63.

Hướng dẫn giải

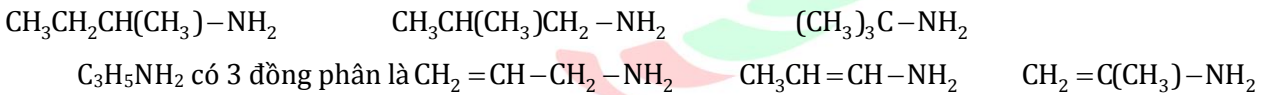
$X + KOH, t^\circ \rightarrow$ khí (làm xanh quỳ tím ẩm) + Y
 $\rightarrow$ Công thức cấu tạo thu gọn của X là $C_2H_5NH_3NO_3$
 Phương trình hóa học
 $C_2H_5NH_3NO_3 + KOH \rightarrow C_2H_5NH_2 \uparrow + KNO_3 + H_2O$
 $\rightarrow$ Y là muối $KNO_3 \rightarrow M_Y = 101 \rightarrow$ **Đáp án B**

Câu 2: Chất hữu cơ X có công thức phân tử $C_4H_{12}O_3N_2$ tác dụng với NaOH thu được chất hữu cơ đơn chức Y bậc một và chất vô cơ. Số đồng phân cấu tạo của Y là

- A. 5.   B. 6.   C. 8.   D. 7.

Hướng dẫn giải

$X + NaOH \rightarrow Y +$ chất vô cơ
 $\rightarrow$ Công thức cấu tạo thu gọn của X là $C_4H_9NH_3NO_3$ hoặc $(C_3H_5NH_3)NH_4CO_3$
 Phương trình hóa học
 $C_4H_9NH_3NO_3 + NaOH \rightarrow C_4H_9NH_2 + NaNO_3 + H_2O \rightarrow Y$ là $C_4H_9NH_2$
 $(C_3H_5NH_3)NH_4CO_3 + 2NaOH \rightarrow C_3H_5NH_2 + NH_3 + Na_2CO_3 + H_2O$
 $\rightarrow Y$ là $C_3H_5NH_2$
 $C_4H_9NH_2$ có 4 đồng phân là $CH_3CH_2CH_2CH_2NH_2$

$\rightarrow$ Có 7 đồng phân thỏa mãn $\rightarrow$ **Đáp án D**

Câu 3: Ứng với công thức phân tử $C_2H_7O_2N$ có bao nhiêu chất vừa tác dụng với NaOH vừa tác dụng với HCl?

- A. 4.   B. 3.   C. 2.   D. 1.

Hướng dẫn giải

$C_2H_7O_2N + \begin{cases} NaOH \\ HCl \end{cases} \rightarrow C_2H_7O_2N$ là muối amoni của axit cacboxylic
 Có 2 công thức cấu tạo phù hợp là CH_3COONH_4 và $HCOONH_3CH_3$
 Phương trình hóa học
 $CH_3COONH_4 + NaOH \rightarrow CH_3COONa + NH_3 \uparrow + H_2O$
 $CH_3COONH_4 + HCl \rightarrow CH_3COOH + NH_4Cl$
 $HCOONH_3CH_3 + NaOH \rightarrow HCOONa + CH_3NH_2 \uparrow + H_2O$
 $HCOONH_3CH_3 + HCl \rightarrow HCOOH + CH_3NH_3Cl$

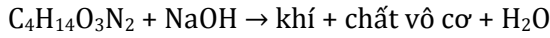
$\rightarrow$ **Đáp án C**

Câu 7: Hợp chất hữu cơ X có công thức phân tử $C_4H_{14}O_3N_2$ tác dụng với dung dịch NaOH dư thu được hỗn hợp chất khí đều làm xanh quỳ tím ẩm, muối vô cơ và nước. X phản ứng NaOH theo tỉ lệ

- A. 2 : 3.   B. 1 : 1.   C. 2 : 1.   D. 1 : 2.

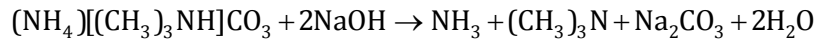
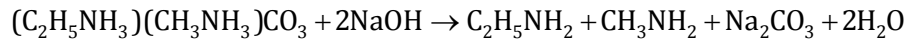
Hướng dẫn giải

→ X là muối cacbonat

→ Công thức cấu tạo của X là $(C_2H_5NH_3)(CH_3NH_3)CO_3$ hoặc $(NH_4)[(CH_3)_3NH]CO_3$

Phương trình hóa học

→ $n_X : n_{NaOH} = 1 : 2$

Lưu ý: X không thể là $(NH_4)(CH_3CH_2CH_2NH_3)CO_3$ hoặc $C_4H_{11}NH_3NO_3$ do $CH_3CH_2CH_2NH_2$ và $C_4H_{11}NH_2$ là chất lỏng

→ **Đáp án D**

Câu 8: Hợp chất hữu cơ A có công thức phân tử $C_3H_9O_3N$ tác dụng với dung dịch NaOH dư thu được khí Z làm xanh quỳ tím ẩm, muối vô cơ Y và nước. Đốt cháy hoàn toàn Z thu được tỉ lệ số mol CO_2 và H_2O là

- A. 4 : 7.   B. 1 : 2.   C. 2 : 7.   D. 1 : 1.

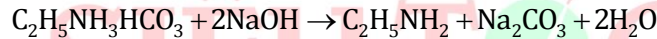
Hướng dẫn giải

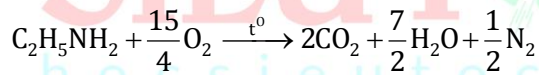
→ A là muối hidrocacbonat

→ Công thức cấu tạo của A là $C_2H_5NH_3HCO_3$

Phương trình hóa học

→ Z là $C_2H_5NH_2$

→ $n_{CO_2} : n_{H_2O} = 2 : \frac{7}{2} = 4 : 7$

→ **Đáp án A**

Câu 9: X có công thức phân tử là $C_3H_{12}O_3N_2$. Khi cho X tác dụng với dung dịch NaOH thì thu được hỗn hợp Y gồm chất khí ở điều kiện thường và đều có khả năng làm xanh quỳ tím ẩm. Số công thức cấu tạo phù hợp là

- A. 3.   B. 2.   C. 4.   D. 1.

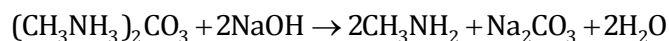
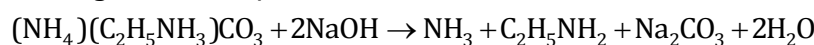
Hướng dẫn giải

→ Y là amin hoặc NH_3

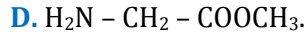
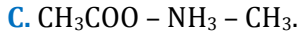
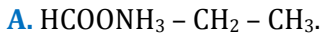
Có 2 công thức phù hợp là $(NH_4)(C_2H_5NH_3)CO_3$ và $(CH_3NH_3)_2CO_3$

Phương trình hóa học

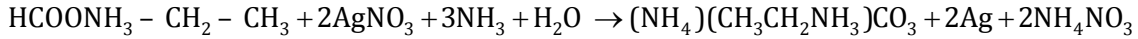
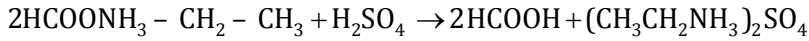
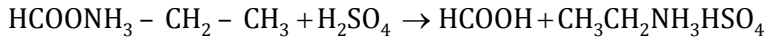
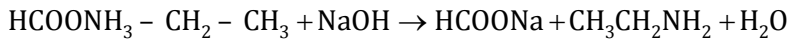

→ **Đáp án B**

Câu 10: Hợp chất X có $C_3H_9O_2N$ tác dụng với NaOH, H_2SO_4 và tác dụng với $AgNO_3/NH_3$. Công thức cấu tạo của X là

Hướng dẫn giải

Công thức của X là $\text{HCOONH}_3 - \text{CH}_2 - \text{CH}_3$ vì

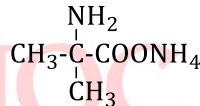
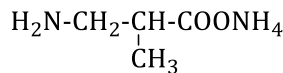
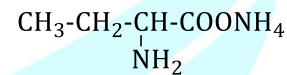
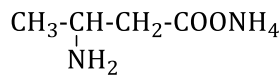
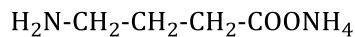

→ Đáp án A

Câu 11: Hợp chất hữu cơ X có công thức phân tử là $\text{C}_4\text{H}_{12}\text{O}_2\text{N}$. Cho X vào dung dịch KOH đun nóng thấy tạo ra khí NH_3 . Mặt khác khi X tác dụng với HCl tạo ra hỗn hợp sản phẩm trong đó có muối của amino axit. Số công thức cấu tạo thỏa mãn điều kiện của X là

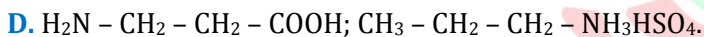
A. 3.
B. 2.
C. 5.
D. 4.
Hướng dẫn giải

$\text{X} + \text{HCl} \rightarrow$ hỗn hợp sản phẩm (muối của amino axit) $\rightarrow$ X là muối amoni của amino axit

Có 5 công thức thỏa mãn là

→ Đáp án C

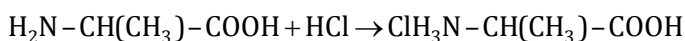
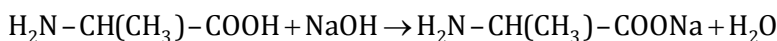
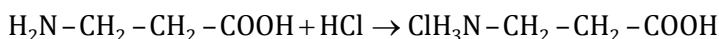
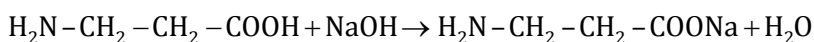
Câu 12: Cho các chất X, Y có cùng công thức phân tử là $\text{C}_3\text{H}_7\text{O}_2\text{N}$ (trong đó X, Y có cấu tạo mạch không phân nhánh). X tác dụng được với HCl, NaOH không thu được chất khí. Y tác dụng với H mới sinh ($\text{Fe} + \text{HCl}$) tạo ra Y_1 . Y_1 tác dụng với H_2SO_4 theo tỉ lệ 1 : 1 tạo ra muối Y_2 . Y_2 tác dụng với NaOH tạo thành Y_1 . Công thức cấu tạo của X, Y_2 là

Hướng dẫn giải

X tác dụng được với HCl, NaOH và không thu được chất khí $\rightarrow$ X là amino axit

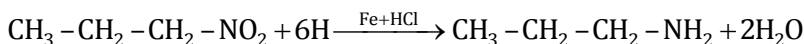
$\rightarrow$ X là $\text{H}_2\text{N} - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{COOH}$ hoặc $\text{H}_2\text{N} - \text{CH}(\text{CH}_3) - \text{COOH}$

Phương trình hóa học

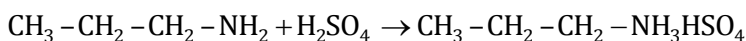
Y tác dụng với H mới sinh tạo ra $\text{Y}_1 \rightarrow$ Y là muối nitrit $\rightarrow$ Y là $\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{NO}_2$

Phương trình hóa học

Y

Y_1

Y_1

Y_2

Nhận thấy $\frac{n_{\text{NaOH}}}{1} > \frac{n_X}{1} \rightarrow \text{NaOH dư, } \text{C}_2\text{H}_5\text{NH}_3\text{NO}_3 \text{ phản ứng hết}$

$\rightarrow n_{\text{NaNO}_3} = n_X = 0,2 \text{ mol}$

$\rightarrow Y \text{ là } \text{C}_2\text{H}_5\text{NH}_2 \text{ và chất rắn gồm } \text{NaNO}_3 (0,2 \text{ mol}) \text{ và NaOH dư } (0,04 \text{ mol})$

$\rightarrow m = m_{\text{NaNO}_3} + m_{\text{NaOH}} = 0,2.85 + 0,04.40 = 18,6 \text{ gam}$

→ Đáp án A

Câu 19: X là este tạo thành từ amino axit và ancol đơn chức có công thức phân tử $\text{C}_3\text{H}_7\text{O}_2\text{N}$. Đun nóng 0,12 mol X với 150 mL dung dịch NaOH 1M, cô cạn dung dịch sau phản ứng thu được m gam chất rắn khan và hơi của ancol. Cho hơi ancol qua CuO dư, đun nóng thu được andehit Y. Cho toàn bộ lượng Y tác dụng với $\text{AgNO}_3/\text{NH}_3$ thu được 51,84 gam Ag. Giá trị của m là

A. 13,56 gam.

B. 11,64 gam.

C. 12,84 gam.

D. 14,58 gam.

Hướng dẫn giải

$n_{\text{NaOH}} = 0,15.1 = 0,15 \text{ mol}; n_{\text{Ag}} = \frac{51,84}{108} = 0,48 \text{ mol}$

Gọi công thức của X là $\text{H}_2\text{N} - \text{R} - \text{COO} - \text{CH}_2\text{R}'$

$\text{H}_2\text{N} - \text{R} - \text{COO} - \text{CH}_2\text{R}' + \text{NaOH} \rightarrow \text{H}_2\text{N} - \text{R} - \text{COONa} + \text{R}'\text{CH}_2\text{OH}$

Nhận thấy $\frac{n_{\text{NaOH}}}{1} > \frac{n_X}{1} \rightarrow \text{NaOH dư, X phản ứng hết}$

$\rightarrow n_{\text{ancol}} = n_X = 0,12 \text{ mol}$

Ta có quá trình $\text{R}'\text{CH}_2\text{OH} \xrightarrow{\text{CuO, } t^\circ} \text{R}'\text{CHO} \rightarrow n_{\text{R}'\text{CHO}} = n_{\text{R}'\text{CH}_2\text{OH}} = 0,12 \text{ mol}$

Ta có $\frac{n_{\text{Ag}}}{n_{\text{R}'\text{CHO}}} = \frac{0,48}{0,12} = 4 \rightarrow \text{R}'\text{CHO} \text{ là HCHO} \rightarrow \text{R}'\text{CH}_2\text{OH} \text{ là CH}_3\text{OH}$

$\rightarrow X \text{ là } \text{H}_2\text{N} - \text{CH}_2 - \text{COOCH}_3$

$\text{H}_2\text{N} - \text{CH}_2 - \text{COOCH}_3 + \text{NaOH} \rightarrow \text{H}_2\text{N} - \text{CH}_2 - \text{COONa} + \text{CH}_3\text{OH}$

$\rightarrow \text{Chất rắn gồm } \text{H}_2\text{N} - \text{CH}_2 - \text{COONa} (0,12 \text{ mol}) \text{ và NaOH dư } (0,15 - 0,12 = 0,03 \text{ mol})$

$\rightarrow m = m_{\text{H}_2\text{N} - \text{CH}_2 - \text{COONa}} + m_{\text{NaOH}} = 0,12.97 + 0,03.40 = 12,84 \text{ gam}$

→ Đáp án C

Câu 20: X là este của α - amino axit với ancol Y có công thức phân tử là $\text{C}_4\text{H}_9\text{O}_2\text{N}$. Đun nóng X với 250 mL dung dịch KOH 0,8M. Sau khi phản ứng xảy ra hoàn toàn, cô cạn dung dịch thu được m gam chất rắn khan và ancol Y. Oxi hóa Y thu được andehit Z. Cho Z tác dụng với $\text{AgNO}_3/\text{NH}_3$ thu được 32,4 gam Ag. Công thức cấu tạo của X và giá trị của m là

A. $\text{H}_2\text{N} - \text{CH}(\text{CH}_3) - \text{COOCH}_3$ và 16,255 gam.

B. $\text{H}_2\text{N} - \text{CH}(\text{CH}_3) - \text{COOCH}_3$ và 19,750 gam.

C. $\text{H}_2\text{N} - \text{CH}_2 - \text{COOC}_2\text{H}_5$ và 16,525 gam.

D. $\text{H}_2\text{N} - \text{CH}_2 - \text{COOC}_2\text{H}_5$ và 19,750 gam.

Hướng dẫn giải

$n_{\text{KOH}} = V.C_M = \frac{250}{1000}.0,8 = 0,2 \text{ mol}; n_{\text{Ag}} = \frac{m}{M} = \frac{32,4}{108} = 0,3 \text{ mol}$

Gọi công thức của X là $\text{H}_2\text{N} - \text{R} - \text{COOCH}_2\text{R}'$

Trường hợp 1: $\text{R}' = 1 \rightarrow X \text{ là } \text{H}_2\text{N} - \text{CH}(\text{CH}_3) - \text{COOCH}_3$

$\rightarrow Y \text{ là } \text{CH}_3\text{OH} \rightarrow Z \text{ là HCHO}$

$\text{H}_2\text{N} - \text{CH}(\text{CH}_3) - \text{COOCH}_3 + \text{KOH} \rightarrow \text{H}_2\text{N} - \text{CH}(\text{CH}_3) - \text{COOK} + \text{CH}_3\text{OH}$

$\text{CH}_3\text{OH} \xrightarrow{[O]} \text{HCHO} \xrightarrow{\text{AgNO}_3/\text{NH}_3} 4\text{Ag}$

$\rightarrow n_Z = \frac{1}{4} n_{\text{Ag}} = \frac{1}{4}.0,3 = 0,075 \text{ mol}$

$$\rightarrow n_X = n_Y = n_Z = 0,075 \text{ mol}$$

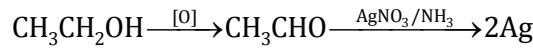
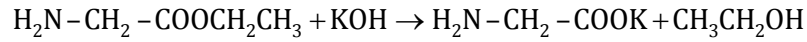
→ Chất rắn gồm $\text{H}_2\text{N}-\text{CH}(\text{CH}_3)-\text{COOK}$ 0,075 mol và KOH dư ($0,2 - 0,075 = 0,125 \text{ mol}$)

$$\rightarrow m = m_{\text{H}_2\text{N}-\text{CH}(\text{CH}_3)-\text{COOK}} + m_{\text{KOH}} = 0,075.127 + 0,125.56 = 16,525 \text{ gam}$$

→ Không có đáp án thỏa mãn

Trường hợp 2: $R' \neq 1 \rightarrow X$ là $\text{H}_2\text{N}-\text{CH}_2-\text{COOC}_2\text{H}_5$

→ Y là $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{OH} \rightarrow Z$ là CH_3CHO

$$\rightarrow n_Z = \frac{1}{2} n_{\text{Ag}} = \frac{1}{2} \cdot 0,3 = 0,15 \text{ mol}$$

$$\rightarrow n_X = n_Y = n_Z = 0,15 \text{ mol}$$

→ Chất rắn gồm $\text{H}_2\text{N}-\text{CH}_2-\text{COOK}$ 0,15 mol và KOH dư ($0,2 - 0,15 = 0,05 \text{ mol}$)

$$\rightarrow m = m_{\text{H}_2\text{N}-\text{CH}_2-\text{COOK}} + m_{\text{KOH}} = 0,15.113 + 0,05.56 = 19,75 \text{ gam}$$

→ **Đáp án D**

Câu 21: Đốt cháy hoàn toàn 10,3 gam hợp chất X (trong phân tử có số nguyên tử cacbon nhỏ hơn 5) thu được 8,96 lít CO_2 ; 1,12 lít N_2 (ở đktc) và 8,1 gam H_2O . Khi cho X tác dụng với dung dịch NaOH thu được sản phẩm có chứa muối $\text{H}_2\text{N}-\text{CH}(\text{CH}_3)-\text{COONa}$. Công thức cấu tạo thu gọn của X là

A. $\text{H}_2\text{N}-\text{CH}(\text{CH}_3)-\text{COOCH}_3$.

B. $\text{H}_2\text{N}-\text{CH}(\text{CH}_3)-\text{COOC}_2\text{H}_5$.

C. $\text{CH}_3-\text{CH}(\text{CH}_3)-\text{COONH}_4$.

D. $\text{H}_2\text{N}-\text{CH}(\text{CH}_3)-\text{COOC}_3\text{H}_7$.

Hướng dẫn giải

Gọi công thức của X là $\text{C}_x\text{H}_y\text{O}_z\text{N}_t$

$$n_{\text{CO}_2} = \frac{V}{22,4} = \frac{8,96}{22,4} = 0,4 \text{ mol}; n_{\text{N}_2} = \frac{V}{22,4} = \frac{1,12}{22,4} = 0,05 \text{ mol}; n_{\text{H}_2\text{O}} = \frac{m}{M} = \frac{8,1}{18} = 0,45 \text{ mol}$$

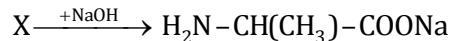
$$\rightarrow \text{Bảo toàn nguyên tố C, N, H có} \rightarrow \begin{cases} n_{\text{C}} = n_{\text{CO}_2} = 0,4 \text{ mol} \\ n_{\text{N}} = 2n_{\text{N}_2} = 2 \cdot 0,05 = 0,1 \text{ mol} \\ n_{\text{H}} = 2n_{\text{H}_2\text{O}} = 2 \cdot 0,45 = 0,9 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\rightarrow n_{\text{O}} = \frac{m_X - m_{\text{C}} - m_{\text{N}} - m_{\text{H}}}{16} = \frac{10,3 - 0,4 \cdot 12 - 0,1 \cdot 14 - 0,9 \cdot 1}{16} = 0,2 \text{ mol}$$

Ta có $x:y:z:t = 0,4:0,9:0,2:0,1 = 4:9:2:1 \rightarrow$ công thức đơn giản nhất là $\text{C}_4\text{H}_9\text{O}_2\text{N}$

Vì X có số C < 5 $\rightarrow$ Công thức phân tử trùng với công thức đơn giản nhất

→ Công thức phân tử của X là $\text{C}_4\text{H}_9\text{O}_2\text{N}$

→ X là $\text{H}_2\text{N}-\text{CH}(\text{CH}_3)-\text{COOCH}_3 \rightarrow$ **Đáp án A**

Câu 22: Cho hỗn hợp X gồm 2 chất hữu cơ có cùng công thức phân tử là $\text{C}_3\text{H}_9\text{NO}_2$ tác dụng vừa đủ với dung dịch KOH , thu được dung dịch Y và 6,72 lít hỗn hợp Z (ở đktc) gồm 2 khí (không chứa NH_3) đều làm xanh quỳ tím ẩm. Z tác dụng vừa đủ với dung dịch HCl dư tạo thành 21,65 gam muối. Khối lượng của khí có phân tử khối nhỏ hơn là

A. 4,5 gam.

B. 6,2 gam.

C. 9,0 gam.

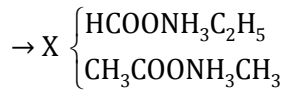
D. 3,1 gam.

Hướng dẫn giải

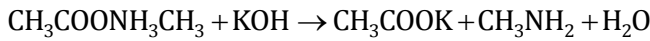
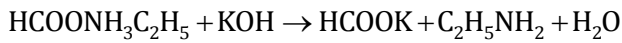
$$n_Z = \frac{6,72}{22,4} = 0,3 \text{ mol}$$

$\text{X} \xrightarrow{+\text{KOH}}$ hỗn hợp Z gồm 2 khí (không chứa NH_3) đều làm xanh quỳ tím ẩm $\rightarrow$ Z là hỗn hợp amin

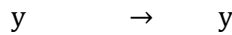
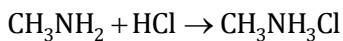
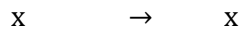
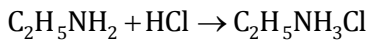

Gọi số mol của $\text{HCOONH}_3\text{C}_2\text{H}_5$ và $\text{CH}_3\text{COONH}_3\text{CH}_3$ lần lượt là x, y mol

$$\rightarrow n_z = x + y = 0,3 \quad (1)$$

Z tác dụng vừa đủ với dung dịch HCl, có phương trình hóa học

$$m_{\text{muối}} = 81,5x + 67,5y = 21,65 \quad (2)$$

$$\text{Từ (1) và (2)} \rightarrow \begin{cases} x = 0,1 \\ y = 0,2 \end{cases} \rightarrow \begin{cases} m_{\text{C}_2\text{H}_5\text{NH}_2} = 0,1 \cdot 45 = 4,5 \text{ gam} \\ m_{\text{CH}_3\text{NH}_2} = 0,2 \cdot 31 = 6,2 \text{ gam} \end{cases} \rightarrow \text{Đáp án B}$$

Câu 23: Cho 15,4 gam hỗn hợp X gồm 2 chất hữu cơ có cùng công thức phân tử là $\text{C}_2\text{H}_7\text{O}_2\text{N}$ tác dụng với NaOH thu được hỗn hợp Z gồm 2 khí làm xanh quỳ tím ẩm. Z tác dụng vừa đủ với V mL HCl 1M. Giá trị của V là

A. 100.

B. 150.

C. 200.

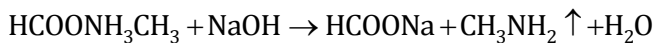
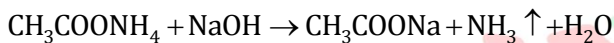
D. 250

Hướng dẫn giải

$$n_x = \frac{15,4}{77} = 0,2 \text{ mol}$$

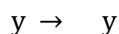
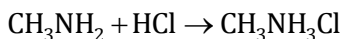
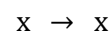
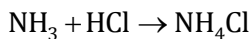
* X $\xrightarrow{+\text{NaOH}}$ hỗn hợp khí Z gồm 2 khí làm xanh quỳ tím ẩm $\rightarrow$ Z gồm NH_3 và amin

$$\rightarrow X \text{ là } \begin{cases} \text{CH}_3\text{COONH}_4 \quad x \text{ mol} \\ \text{HCOONH}_3\text{CH}_3 \quad y \text{ mol} \end{cases}$$

$$n_z = x + y = 0,2 \text{ mol}$$

* Z + HCl, có phương trình hóa học

$$\rightarrow n_{\text{HCl phản ứng}} = x + y = 0,2 \text{ mol}$$

$$\rightarrow V_{\text{HCl}} = \frac{0,2}{1} = 0,2 \text{ L} = 200 \text{ mL} \rightarrow \text{Đáp án C}$$

Câu 24: Hợp chất X mạch hở có công thức phân tử là $C_4H_9O_2N$. Cho 15,45 gam X phản ứng vừa đủ với dung dịch NaOH sinh ra khí Y và dung dịch Z. Khí Y nặng hơn không khí, làm quỳ tím chuyển màu xanh. Dung dịch Z làm mất màu nước brom. Cô cạn Z thu được m gam muối khan. Giá trị của m là

- A. 10,2 gam.   B. 12,3 gam.   C. 14,1 gam.   D. 16,5 gam.

Hướng dẫn giải

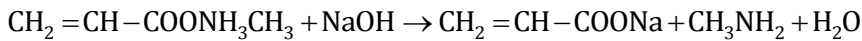
$$n_X = \frac{15,45}{103} = 0,15 \text{ mol}$$

$X + NaOH \rightarrow$ khí Y + dung dịch Z $\rightarrow$ X là muối amino của axit cacboxylic

$M_Y > 29$ và Y làm quỳ tím chuyển màu xanh $\rightarrow$ Y là amin

Z làm mất màu nước brom $\rightarrow$ Z là muối của axit không no (có liên kết đôi hay liên kết ba)

$\rightarrow$ X là $CH_2 = CH - COONH_3CH_3$

$$0,15 \qquad \qquad \qquad \rightarrow \qquad \qquad \qquad 0,15 \qquad \qquad \qquad \text{mol}$$

$\rightarrow$ Muối thu được là $CH_2 = CH - COONa$ (0,15 mol) $\rightarrow m = 0,15 \cdot 94 = 14,1$ gam

$\rightarrow$ Đáp án C

Câu 25: Cho m gam hỗn hợp gồm chất X, Y có công thức phân tử lần lượt là $C_2H_7NO_2$ và $C_3H_9NO_2$ tác dụng với dung dịch NaOH thu được 5,6 lít khí NH_3 và 22,6 gam muối Z. Giá trị của m là

- A. 16,85 gam.   B. 21,35 gam.   C. 20,45 gam.   D. 16,65 gam.

Hướng dẫn giải

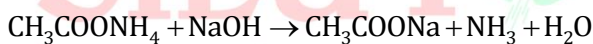
$$n_{NH_3} = \frac{5,6}{22,4} = 0,25 \text{ mol}$$

$X, Y + NaOH \rightarrow NH_3 +$ muối

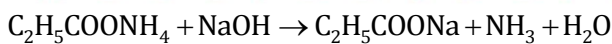
$\rightarrow$ X, Y là muối amoni của axit cacboxylic

$\rightarrow$ X là CH_3COONH_4 và Y là $C_2H_5COONH_4$

Gọi số mol của CH_3COONH_4 và $C_2H_5COONH_4$ lần lượt là x, y mol

$$x \qquad \rightarrow x \qquad \rightarrow x \qquad \rightarrow x \qquad \rightarrow x$$

$$y \qquad \rightarrow y \qquad \rightarrow y \qquad \rightarrow y \qquad \rightarrow y$$

Cách 1:

$$\text{Ta có hệ phương trình } \rightarrow \begin{cases} n_{NH_3} = x + y = 0,25 \\ m_Z = 82x + 96y = 22,6 \end{cases} \rightarrow \begin{cases} x = 0,1 \text{ mol} \\ y = 0,15 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\rightarrow m = m_{CH_3COONH_4} + m_{C_2H_5COONH_4} = 0,1 \cdot 77 + 0,15 \cdot 91 = 21,35 \text{ gam}$$

Cách 2:

$$\text{Nhận thấy } n_{NaOH} = n_{NH_3} = 0,25 \text{ mol}; n_{H_2O} = n_{NH_3} = 0,25 \text{ mol}$$

Áp dụng định luật bảo toàn khối lượng, ta có

$$m + m_{NaOH} = m_{NH_3} + m_Z + m_{H_2O}$$

$$\rightarrow m = m_{NH_3} + m_Z + m_{H_2O} - m_{NaOH}$$

$$\rightarrow m = 0,25 \cdot 17 + 22,6 + 0,25 \cdot 18 - 0,25 \cdot 40 = 21,35 \text{ gam}$$

$\rightarrow$ Đáp án B

Câu 26: Cho 16,8 gam hỗn hợp gồm chất X, Y có công thức phân tử lần lượt là $C_2H_7NO_2$ và $C_3H_9NO_2$ tác dụng vừa đủ với 200 mL dung dịch NaOH 1M thu được hỗn hợp Z gồm 2 khí làm xanh quỳ tím ẩm và

dung dịch T chứa một chất tan duy nhất. T không tác dụng với $\text{AgNO}_3/\text{NH}_3$. Z tác dụng vừa đủ với dung dịch HCl tạo thành m gam muối. Giá trị của m là

- A. 12,3 gam.   B. 12,1 gam.   C. 12,4 gam.   D. 11,2 gam.

Hướng dẫn giải

$$n_{\text{NaOH}} = 0,2 \cdot 1 = 0,2 \text{ mol}$$

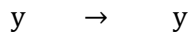
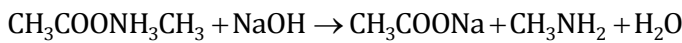
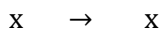
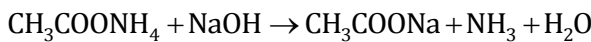
$\text{X, Y} + \text{NaOH} \rightarrow$ hỗn hợp khí Z + dung dịch T

$\rightarrow$ X, Y là muối amoni của axit cacboxylic

Mặt khác T không tác dụng với $\text{AgNO}_3/\text{NH}_3 \rightarrow$ T không phải là muối của axit HCOOH

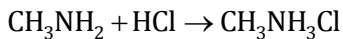
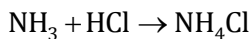
$\rightarrow$ X là $\text{CH}_3\text{COONH}_4$ và Y là $\text{CH}_3\text{COONH}_3\text{CH}_3$

Gọi số mol của $\text{CH}_3\text{COONH}_4$ và $\text{CH}_3\text{COONH}_3\text{CH}_3$ lần lượt là x, y mol

$$\text{Ta có hệ phương trình} \rightarrow \begin{cases} n_{\text{NaOH}} = x + y = 0,2 \\ m_{\text{X,Y}} = 77x + 91y = 16,8 \end{cases} \rightarrow \begin{cases} x = 0,1 \text{ mol} \\ y = 0,1 \text{ mol} \end{cases}$$

Z tác dụng vừa đủ với dung dịch HCl, có phương trình hóa học

$\rightarrow$ Khối lượng muối thu được là $m = m_{\text{NH}_4\text{Cl}} + m_{\text{CH}_3\text{NH}_3\text{Cl}} = 0,1 \cdot 53,5 + 0,1 \cdot 67,5 = 12,1 \text{ gam} \rightarrow$ **Đáp án B**

Câu 27: Cho hỗn hợp gồm chất X, Y có công thức phân tử lần lượt là $\text{C}_2\text{H}_7\text{NO}_2$ và $\text{C}_3\text{H}_9\text{NO}_2$ tác dụng vừa đủ với dung dịch NaOH thu được V lít hỗn hợp khí Z gồm 2 khí làm xanh quỳ tím ẩm và dung dịch T chứa một chất tan duy nhất. T tác dụng với $\text{AgNO}_3/\text{NH}_3$ tạo thành 4,32 gam Ag. Giá trị của V là

- A. 1,792 L.   B. 1,344 L.   C. 0,448 L.   D. 2,688 L.

Hướng dẫn giải

$$n_{\text{Ag}} = \frac{4,32}{108} = 0,04 \text{ mol}$$

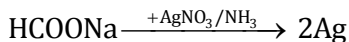
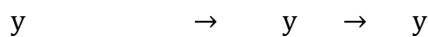
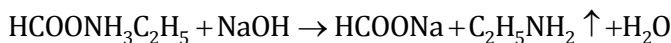
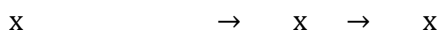
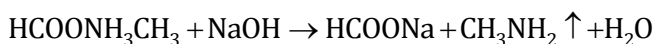
$\text{X, Y} + \text{NaOH} \rightarrow$ hỗn hợp khí Z + dung dịch T

$\rightarrow$ X, Y là muối amoni của axit cacboxylic

Mặt khác $\text{T} \xrightarrow{+\text{AgNO}_3/\text{NH}_3} \text{Ag} \rightarrow$ T có HCOONa

$\rightarrow$ X là $\text{HCOONH}_3\text{CH}_3$ và Y là $\text{HCOONH}_3\text{C}_2\text{H}_5$

Gọi số mol của $\text{HCOONH}_3\text{CH}_3$ và $\text{HCOONH}_3\text{C}_2\text{H}_5$ lần lượt là x, y mol

Mặt khác $n_z = x + y \rightarrow n_z = 0,02 \text{ mol} \rightarrow V = n \cdot 22,4 = 0,02 \cdot 22,4 = 0,448 \text{ L} \rightarrow$ **Đáp án C**

Câu 28: Cho hỗn hợp gồm chất X, Y có công thức phân tử lần lượt là $C_3H_9NO_2$ và $C_4H_{11}NO_2$ tác dụng vừa đủ với dung dịch KOH thu được 4,48 lít hỗn hợp khí Z gồm 2 khí là đồng đẳng liên tiếp, đều làm xanh quỳ tím ẩm, không chứa NH_3 và m gam muối. Giá trị của m là

- A. 19,6 gam.   B. 13,6 gam.   C. 17,5 gam.   D. 18,9 gam.

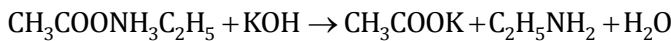
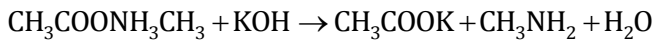
Hướng dẫn giải

$$V_Z = \frac{4,48}{22,4} = 0,2 \text{ mol}$$

$X, Y + KOH \rightarrow$ hỗn hợp khí Z + muối

$\rightarrow X, Y$ là muối amoni của axit cacboxylic

Khí Z gồm 2 khí là đồng đẳng liên tiếp $\rightarrow X$ là $CH_3COONH_3CH_3$ và Y là $CH_3COONH_3C_2H_5$

Mặt khác $n_{CH_3COOK} = n_Z \rightarrow n_{CH_3COOK} = 0,2 \text{ mol} \rightarrow m_{CH_3COOK} = n.M = 0,2.98 = 19,6 \text{ gam}$

$\rightarrow$ Đáp án A

Câu 29: Chất hữu cơ X mạch hở có dạng $H_2N - R - COOR'$ (R, R' là các gốc hidrocacbon). % theo khối lượng của nitơ trong X là 15,73%. Cho m gam X phản ứng hoàn toàn với dung dịch NaOH, toàn bộ lượng ancol sinh ra cho tác dụng hết với CuO, đun nóng được andehit Y (ancol chỉ bị oxi hóa thành andehit). Cho Y tác dụng với lượng dư $AgNO_3/NH_3$ tạo thành 86,4 gam Ag. Giá trị của m là

- A. 17,8 gam.   B. 18,7 gam.   C. 35,6 gam.   D. 36,5 gam.

Hướng dẫn giải

$$n_{Ag} = \frac{m}{M} = \frac{86,4}{108} = 0,8 \text{ mol}$$

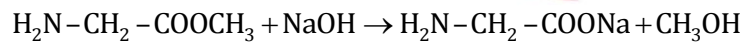
$$\frac{14}{M_X} \cdot 100\% = 15,73\% \rightarrow M_X = 89$$

$$\rightarrow M_R + M_{R'} + 60 = 89 \rightarrow M_R + M_{R'} = 29$$

Và R, R' là các gốc hidrocacbon $\rightarrow R$ là $-CH_2-$ và R' là $-CH_3$

$\rightarrow X$ là $H_2N - CH_2 - COOCH_3$

Phương trình hóa học

$\rightarrow Y$ là CH_3OH

Ta có quá trình

$$\rightarrow n_{H_2N-CH_2-COOCH_3} = n_{CH_3OH} = n_{HCHO} = \frac{1}{4} n_{Ag} = \frac{1}{4} \cdot 0,8 = 0,2 \text{ mol}$$

$$\rightarrow m_{H_2N-CH_2-COOCH_3} = 0,2.89 = 17,8 \text{ gam} \rightarrow \text{Đáp án A}$$

Câu 30: Chất hữu cơ X mạch hở có dạng $H_2N - CH(R) - COOR$ (R là các gốc hidrocacbon). % theo khối lượng của nitơ trong X là 11,02%. Cho 6,35 gam X phản ứng hoàn toàn với dung dịch KOH, sản phẩm tạo ra cho tác dụng vừa đủ với dung dịch brom. Số mol Br_2 phản ứng là

- A. 0,05 mol.   B. 0,10 mol.   C. 0,15 mol.   D. 0,20 mol.

Hướng dẫn giải

% theo khối lượng của nitơ trong X là 11,02%

$$\frac{14}{M_x} \cdot 100\% = 11,02\% \rightarrow M_x = 127$$

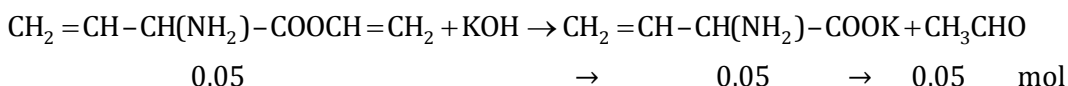
$$\rightarrow 2M_R + 73 = 127 \rightarrow M_R = 27$$

$\rightarrow R$ là $-\text{CH} = \text{CH}_2$

$\rightarrow X$ là $\text{H}_2\text{N}-\text{CH}(\text{CH} = \text{CH}_2)-\text{COOCH} = \text{CH}_2$

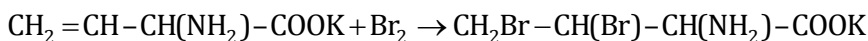
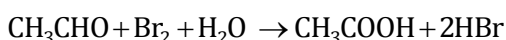
$$n_x = \frac{m}{M_x} = \frac{6,35}{127} = 0,05 \text{ mol}$$

Phương trình hóa học

$\rightarrow$ Sản phẩm là CH_3CHO (0,05 mol) và $\text{H}_2\text{N}-\text{CH}(\text{CH} = \text{CH}_2)-\text{COOK}$ (0,05 mol)

Phương trình tác dụng với dung dịch brom

$$\rightarrow n_{\text{Br}_2} = n_{\text{CH}_3\text{CHO}} + n_{\text{CH}_2 = \text{CH}-\text{CH}(\text{NH}_2)-\text{COOK}} = 0,05 + 0,05 = 0,10 \text{ mol}$$

→ Đáp án B

Câu 31: Cho 4,55 gam hợp chất hữu cơ, mạch hở X có công thức phân tử $\text{C}_3\text{H}_9\text{O}_2\text{N}$ tác dụng vừa đủ với dung dịch NaOH, đun nóng thu được khí Y và muối Z. Cô cạn dung dịch Z thu được 4,1 gam muối khan. Công thức cấu tạo thu gọn của X là

A. $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{COONH}_4$.

B. $\text{HCOONH}_3\text{CH}_2\text{CH}_3$.

C. $\text{HCOONH}_2(\text{CH}_3)_2$.

D. $\text{CH}_3\text{COONH}_3\text{CH}_3$.

Hướng dẫn giải

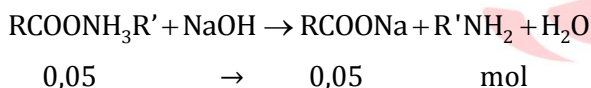
Ta có: $M_x = 91 \rightarrow n_x = \frac{m}{M} = \frac{4,55}{91} = 0,05 \text{ mol}$

Vì $X + \text{NaOH} \xrightarrow{t^\circ}$ khí Y + muối Z

$\rightarrow X$ là muối amoni của axit cacboxylic

Gọi công thức của X là $\text{RCOONH}_3\text{R}'$

Phương trình hóa học

$$\rightarrow M_{\text{RCOONa}} = \frac{4,1}{0,05} = 82 \rightarrow M_R = 15 \rightarrow R \text{ là } \text{CH}_3 \rightarrow X \text{ là } \text{CH}_3\text{COONH}_3\text{CH}_3$$

→ Đáp án D

Câu 32: Hỗn hợp A gồm 2 chất cùng công thức phân tử $\text{C}_4\text{H}_{14}\text{O}_3\text{N}_2$ (các chất trong A có số mol bằng nhau) tác dụng vừa đủ với 0,15 mol KOH tạo thành hỗn hợp khí Z và chất tan T. Số mol khí Z thu được lớn nhất là

A. 0,20 mol.

B. 0,15 mol.

C. 0,25 mol.

D. 0,30 mol.

Hướng dẫn giải

$A + \text{KOH} \rightarrow$ hỗn hợp khí Z $\rightarrow X$ là muối cacbonat

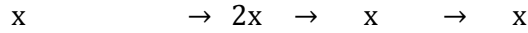
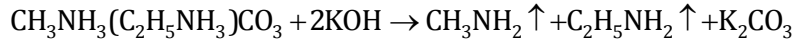
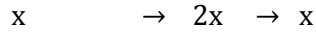
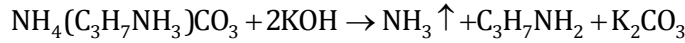
Trường hợp 1: A chứa

$$\text{Gọi } n_{\text{NH}_4(\text{C}_3\text{H}_7\text{NH}_3)\text{CO}_3} = n_{\text{CH}_3\text{NH}_3(\text{C}_2\text{H}_5\text{NH}_3)\text{CO}_3} = x \text{ mol}$$

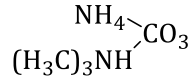
Phương trình hóa học

$$\rightarrow n_{\text{KOH}} = 4x = 0,15 \rightarrow x = \frac{0,15}{4} = 0,0375$$

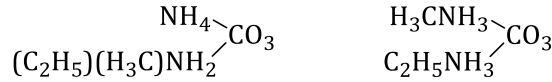
$$\rightarrow n_z = 3x = 3 \cdot 0,0375 = 0,1125 \text{ mol}$$

Trường hợp 2: A chứa

$$\rightarrow n_z = 4x = 3 \cdot 0,0375 = 0,1125 \text{ mol}$$

Trường hợp 3: A chứa

$$\rightarrow n_z = 3x = 3 \cdot 0,0375 = 0,1125 \text{ mol}$$

→ **Đáp án B**

Câu 33: Cho m gam X có công thức phân tử $\text{C}_2\text{H}_{10}\text{O}_3\text{N}_2$ tác dụng với dung dịch KOH thu được hỗn hợp khí Z làm xanh quỳ tím ẩm và muối T. Toàn bộ lượng T thu được tác dụng vừa đủ với 200 mL CaCl_2 1M. Giá trị của m là

A. 11 gam.

B. 22 gam.

C. 33 gam.

D. 44 gam.

Hướng dẫn giải

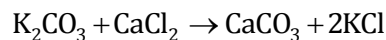
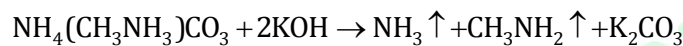
$$n_{\text{CaCl}_2} = 0,2 \cdot 1 = 0,2 \text{ mol}$$

$\text{X} + \text{KOH} \rightarrow$ hỗn hợp khí Z + muối T

→ X là muối cacbonat

→ X là $\text{NH}_4(\text{CH}_3\text{NH}_3)\text{CO}_3$

Phương trình hóa học

$$0,2 \leftarrow 0,2$$

$$\rightarrow n_x = n_{\text{K}_2\text{CO}_3} = 0,2 \text{ mol} \rightarrow m = 0,2 \cdot 110 = 22 \text{ gam} \rightarrow \text{Đáp án B}$$

Câu 34: Cho 9,92 gam X có công thức phân tử $\text{C}_3\text{H}_{12}\text{O}_3\text{N}_2$ tác dụng với dung dịch NaOH thu được khí Z làm xanh quỳ tím ẩm và muối T. Đốt cháy hoàn toàn Z cần V lít O_2 (ở đktc). Giá trị của V là

A. 8,064 L.

B. 4,032 L.

C. 16,128 L.

D. 6,272 L.

Hướng dẫn giải

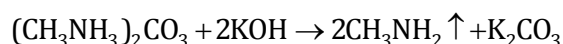
$$n_x = \frac{m}{M} = \frac{9,92}{124} = 0,08 \text{ mol}$$

$\text{X} + \text{NaOH} \rightarrow$ khí Z + muối T

→ X là muối cacbonat

→ X là $(\text{CH}_3\text{NH}_3)_2\text{CO}_3$

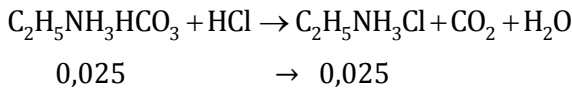
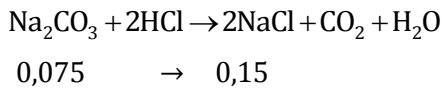
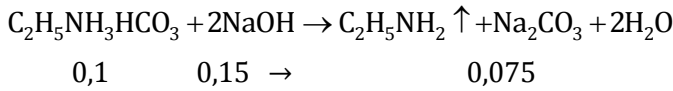
Phương trình hóa học

$$0,08 \quad \quad \quad \rightarrow \quad 0,16$$

→ Muối thu được là $\text{C}_2\text{H}_5\text{NH}_3\text{Cl}$ 0,025 mol và NaCl 0,15 mol

→ $m = m_{\text{C}_2\text{H}_5\text{NH}_3\text{Cl}} + m_{\text{NaCl}} = 0,025.81,5 + 0,15.58,5 = 10,8125 \text{ gam} \rightarrow \text{Đáp án A}$

Câu 40: Cho 10 gam hỗn hợp X gồm hai chất có công thức phân tử lần lượt là $\text{C}_2\text{H}_7\text{O}_3\text{N}$ và $\text{C}_3\text{H}_9\text{O}_3\text{N}$ tác dụng với dung dịch HCl thu được V lít khí Z (ở đktc) và muối T. Z phản ứng với $\text{Ca}(\text{OH})_2$ dư thu được 10 gam kết tủa. Thành phần phần trăm theo khối lượng của $\text{C}_2\text{H}_7\text{O}_3\text{N}$ trong X là

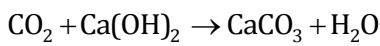
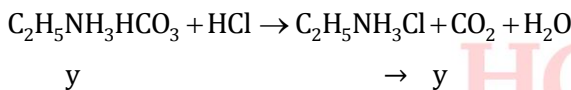
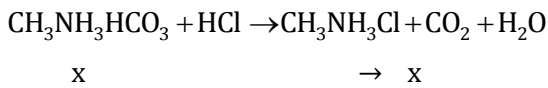
- A. 53,5%.   B. 46,5%.   C. 50,0%.   D. 93,0%

Hướng dẫn giải

$\text{X} + \text{HCl} \rightarrow \text{khí Z} + \text{muối T}$

→ X là $\text{CH}_3\text{NH}_3\text{HCO}_3$ và Y là $\text{C}_2\text{H}_5\text{NH}_3\text{HCO}_3$

Gọi số mol của $\text{CH}_3\text{NH}_3\text{NO}_3$ và $\text{C}_2\text{H}_5\text{NH}_3\text{NO}_3$ lần lượt là x, y mol

$$n_{\text{CaCO}_3} = \frac{10}{100} = 0,1 \text{ mol}$$

$$\text{Ta có hệ phương trình} \rightarrow \begin{cases} n_{\text{CO}_2} = x + y = 0,1 \\ m_X = 93x + 107y = 10 \end{cases} \rightarrow \begin{cases} x = 0,05 \text{ mol} \\ y = 0,05 \text{ mol} \end{cases}$$

$$\rightarrow \%m_{\text{C}_2\text{H}_7\text{O}_3\text{N}} = \frac{m_{\text{C}_2\text{H}_7\text{O}_3\text{N}}}{m_X} \cdot 100\% = \frac{0,05.93}{10} \cdot 100\% = 46,5\% \rightarrow \text{Đáp án B}$$

Câu 41: Cho 11,1 gam chất hữu cơ A có công thức phân tử $\text{C}_3\text{H}_{11}\text{N}_3\text{O}_6$ tác dụng vừa đủ với 90mL dung dịch NaOH 2M tạo thành nước, một chất hữu cơ đa chức bậc một và m gam hỗn hợp muối vô cơ. Giá trị của m là

- A. 14,16.   B. 11,46.   C. 17,82.   D. 18,72.

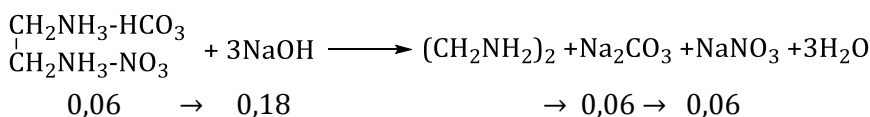
Hướng dẫn giải

$$n_A = \frac{11,1}{185} = 0,06 \text{ mol}; \quad n_{\text{NaOH}} = 0,09.2 = 0,18 \text{ mol}$$

$\text{A} + \text{NaOH} \rightarrow \text{chất hữu cơ đa chức bậc một} + \text{hỗn hợp muối vô cơ} + \text{H}_2\text{O}$

→ A là $\begin{matrix} \text{CH}_2\text{NH}_3\text{-HCO}_3 \\ | \\ \text{CH}_2\text{NH}_3\text{-NO}_3 \end{matrix}$

Phương trình hóa học

→ $m = 0,06.106 + 0,06.85 = 11,46 \text{ gam} \rightarrow \text{Đáp án B}$

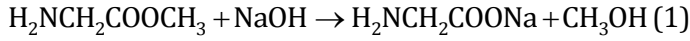
Câu 42: Cho 8,9 gam $C_3H_7O_2N$ tác dụng với dung dịch 100 mL NaOH 1,2M thu được a gam muối có công thức H_2NCH_2COONa và chất hữu cơ Y. Y tác dụng với CuO, đun nóng thu được Z. Z tác dụng với $AgNO_3/NH_3$ thu được b gam Ag. Giá trị của a và b lần lượt là

- A. 9,7 và 21,6.   B. 21,6 và 9,7.   C. 43,2 và 9,7.   D. 9,7 và 43,2.

Hướng dẫn giải

$$n_{C_3H_7O_2N} = \frac{8,9}{89} = 0,1 \text{ mol}; \quad n_{NaOH} = 0,1 \cdot 1,2 = 0,12 \text{ mol}$$

Phương trình hóa học

Nhận thấy $\frac{0,1}{1} < \frac{0,12}{1} \rightarrow H_2NCH_2COOCH_3$ phản ứng hết, NaOH dư

$$\rightarrow n_{H_2NCH_2COONa} = 0,1 \text{ mol} \rightarrow a = 0,1 \cdot 97 = 9,7 \text{ gam}$$

Từ (1) $\rightarrow Y$ là CH_3OH . Ta có quá trình

$$\rightarrow n_{Ag} = 4n_{CH_3OH} = 4 \cdot 0,1 = 0,4 \text{ mol} \rightarrow b = 0,4 \cdot 108 = 43,2 \text{ gam} \rightarrow \text{Đáp án D}$$

Giáo viên: Lê Đăng Khương

Nguồn: Hocsieutoc.vn